

2010 թվականի հոկտեմբեր ամսվա վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի վերաբերյալ

2010 թ. հոկտեմբերի 12-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին մասնակցում էին՝ ՀՀ ԿԲ նախագահի տեղակալ Վաչե Գաբրիելյանը, խորհրդի անդամներ Աշոտ Սկրտչյանը, Ամալյա Սարիբեկյանը, Ահարոն Չիլինգարյանը, Անդրանիկ Նորեկյանը, Վախթանգ Աբրահամյանը:

Խորհրդի նիստը սկսվեց իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ, որտեղ քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների ընթացիկ զարգացումները: Նիստի ընթացքում անդրադարձ եղավ գնաճի երրորդ եռամսյակի համար կանխատեսված և փաստացի ցուցանիշներին: Խորհուրդն արձանագրեց, որ միջազգային շուկայում ցորենի գնի թռիչքաձև աճը և գյուղատնտեսության ճյուղի խորն անկումը որոշիչ են եղել 12-ամսյա գնաճի կանխատեսված և փաստացի ցուցանիշների միջև շեղման առումով: Սեպտեմբերին 12-ամսյա գնաճը կազմել է 8.6% հուլիսին կանխատեսված 6%-ի պարագայում, որից 3.3 տոկոսային կետն արձանագրվել է «Միրգ», «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ» 1.5 տոկոսային կետը՝ «Հացամթերք» ապրանքախմբերում գների աճի արդյունքում:

Ըստ պաշտոնական վիճակագրության, 2010 թ. սեպտեմբերին նախորդ ամսվա նկատմամբ արձանագրվել է 0.2% գնանկում, ինչի պարագայում գնաճի 12-ամսյա ցուցանիշը նվազել է 1 տոկոսային կետով: Գնահատվում է, որ արձանագրված նվազման միտումը կշարունակվի, և կանխատեսվող հորիզոնի վերջում այն կգտնվի նպատակային միջակայքի վերին սահմանի մոտ:

Եռամսյակի ընթացքում արձանագրվել է 0.3 % գնաճ, ընդ որում, պարենային ապրանքների գները նվազել են 0.2%-ով (նպաստումն ընդհանուր գնաճին -0.1 տոկոսային կետ), ոչ պարենային ապրանքների գները մնացել են գրեթե անփոփոխ, իսկ ծառայությունների սակագներն աճել են 1.1%-ով (նպաստումն ընդհանուր գնաճին 0.3 տոկոսային կետ): Եթե վերջին տարիներին «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ» և «Միրգ» ապրանքախմբերի գների փոփոխությունների նպաստումը եռամսյակի գնաճի ցուցանիշին կազմել է միջինը -2.6 տոկոսային կետ, ապա 2010 թ. երրորդ եռամսյակում նվաճեց երեք ապրանքախմբերի նպաստումը կազմել է 0.1 տոկոսային կետ, այսինքն՝ 2.7 տոկոսային կետով ավելի, ինչն էլ հանգեցրել է եռամսյակի համար կանխատեսված ցուցանիշից փաստացի արձանագրված ցուցանիշի գրեթե նույն չափով շեղման:

2010 թ. հունվար-օգոստոսին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ արձանագրվել է 3.1% տնտեսական աճ: Վերջինիս տեմպի նվազումը պայմանավորվել է հիմնականում անբարենպաստ բնակալիմայական պայմանների հետևանքով գյուղատնտեսությունում (ներկայումս ՀՆԱ-ում իր տեսակարար կշիռով երկրորդ ճյուղում) պահպանվող խորը անկմամբ՝ 17.9%՝ հիմնականում բուսաբուծության ենթաճյուղում 29.1% անկման հաշվին: Մինչդեռ, տնտեսության մյուս ճյուղերում, ինչպես և սպասվում էր, արձանագրվել են համեմատաբար բարձր աճեր:

Արդյունաբերության ճյուղում արձանագրվել է ավելացված արժեքի 9.8% աճ՝ հիմնականում պայմանավորված մետաղական հանքաքարերի արդյունահանման, սննդամթերքի, խմիչքների, շինանյութերի, քիմիական արդյունաբերության և ոսկերչական արտադրատեսակների արտադրության ծավալների աճով, որը ինչպես ներքին, այնպես էլ համաշխարհային տնտեսության վերականգնման պայմաններում արտաքին պահանջարկի աճի արդյունք է: Ծինարարության ճյուղի ավելացված արժեքի աճը կազմել է 5.5%, ծառայություններինը՝ 5.3%:

Ինչ վերաբերում է արտաքին ապրանքաշրջանառության ցուցանիշներին, արձանագրվել է ապրանքների արտահանման ծավալների աճի տեմպի ոչ էական արագացում. հունվար-օգոստոսին՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ արձանագրվել է 43.8% աճ: Ապրանքների ներմուծման ծավալների աճի տեմպը մի փոքր դանդաղել է, և աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ կազմել է 21.3%:

Ներկայացվեցին նաև ՀՀ ֆինանսական շուկայի զարգացումները: Գնաճի զարգացումների վրա առաջարկի գործոնների գերակա ազդեցության պայմաններում ԿԲ-ն առավելապես պահպանողական է եղել՝ նպատակահարմար գտնելով եռամսյակի ընթացքում անփոփոխ թողնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի դեռևս մայիսին սահմանած 7.25% մակարդակը: Չնայած դրան ռեպո շուկայում միջին շուկայական տոկոսադրույքը նախորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 3.04 տոկոսային կետով՝ հասնելով 7.13%-ի, միջբանկային ռեպո շուկայում միջին շուկայական տոկոսադրույքը նվազել է 2.57 տոկոսային կետով և կազմել 6.61%, ՊԿՊ առաջնային շուկայում միջին տոկոսադրույքը նվազել է 1.81 տոկոսային կետով՝ հասնելով 10.27%-ի:

Արժույթային շուկայում 1 ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի փոխարժեքը երրորդ եռամսյակի միջին ցուցանիշը նախորդ եռամսյակի միջինի համեմատ արժևորվել է 5.15 տոկոսով՝ կազմելով 365.51 դրամ, իսկ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ արժևորվել է 1.95 տոկոսով: ՀՀ առևտրային հիմնական գործընկեր երկրների արժույթներից 1 եվրոյի նկատմամբ դրամի փոխարժեքը նախորդ եռամսյակի

համեմատ արժևորվել է 3.75 տոկոսով՝ կազմելով 472.20 դրամ, իսկ 1 ռուբլու նկատմամբ՝ արժևորվել է 9.10 տոկոսով և կազմել է 11.65 դրամ:

ԿԲ և Կառավարության կողմից իրականացվող ապադրարայնացման միջոցառումների իրականացման արդյունքում դրվարայնացման մակարդակը եռամսյակի ընթացքում նվազել է 3%-ով՝ դրամային ավանդների 9.4% աճի, արտարժույթային ավանդների 0.7%-ով նվազման (բացառելով փոխարժեքի փոփոխությունը՝ ավելացել են 0.8%-ով) պարագայում: Չնայած դրան, վարկավորման 5.4% աճի հիմնական մասը արտարժույթով է տրամադրվել՝ ԿԲ-ում առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներում կուտակված արտարժույթային միջոցների հաշվին:

Իրավիճակային հաշվետվության քննարկումից հետո խորհուրդը սկսեց քննարկումներն արտաքին և ներքին զարգացումների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ:

2010 թ. առաջին կեսին համաշխարհային տնտեսության՝ սպասվածից ավելի արագ տեմպերով վերականգնման պայմաններում ԱՄՆ-ը հոկտեմբերին բարձրացրել է համաշխարհային տնտեսական աճի վերաբերյալ գնահատականները՝ 2010 թ. համար կանխատեսելով 4.8% համաշխարհային տնտեսական աճ: ՀՀ հիմնական գործընկերներից Եվրոգոտու տնտեսական աճի կանխատեսված ցուցանիշը ավելացվել է և 2010 թ. համար կազմում է 1.7%: Նվազեցվել են ԱՄՆ և Ռուսաստանի տնտեսությունների վերականգնման գնահատականները՝ առաջինը մասնավոր սպառման ծավալների վերագնահատման արդյունքում, երկրորդը՝ գյուղատնտեսության ճյուղի անկման պատճառով: Արդյունքում, 2010 թ. համար ԱՄՆ և Ռուսաստանի տնտեսական աճերը կանխատեսվել են համապատասխանաբար՝ 2.6% և 4%: Թերևս 2011 թ. համաշխարհային տնտեսական աճի հեռանկարների առումով ԱՄՆ-ը նախանշել է առավելապես նվազման ուղղությամբ ռիսկեր՝ պայմանավորված ֆինանսական անկայունության և ռիսկերի տարածման և համաշխարհային պահանջարկի կառուցվածքային փոփոխությունների հետ: Ինչ վերաբերում է գնաճի վերաբերյալ ԱՄՆ գնահատականներին, անցումային և զարգացող երկրներում առաջիկա տարիների համար նախանշվում են բավականին բարձր գնաճային ճնշումներ. 2010 թ. համար կանխատեսվել է 6.2% գնաճ, 2011 թ. համար՝ 5.2%:

ԱՄՆ տնտեսության զարգացումների վերաբերյալ վատատեսական սպասումների ներքո ԱՄՆ Ֆեդերալ պահուստային համակարգի կողմից քանակական ընդլայնման քաղաքականության իրականացման շարունակման վերաբերյալ հայտարարություններից հետո ԱՄՆ դոլարն արժեզրկվել է Եվրոյի նկատմամբ շուրջ 1.5%-ով:

Ինչ վերաբերում է միջազգային ապրանքային շուկաներին, ապա եռամսյակի վերջում դրանք բնութագրվում էին գնաճային զարգացումներով (նավթ, հացահատիկ, շաքարավազ):

Արտաքին միջավայրի վերոնկարագրյալ իրավիճակում Խորհուրդը գնահատում է, որ ՀՀ-ում գնաճի ձևավորման գործընթացում շարունակում են որոշիչ մնալ հիմնական ապրանքների միջազգային շուկաներում եռամսյակի ընթացքում դրսևորված վատատեսական ռիսկերը: Միաժամանակ, եռամսյակի վերջի զարգացումները նոր ռիսկեր են առաջացրել միջազգային շուկաներում գնաճային միջավայրի ձևավորման առումով:

ՀՀ տնտեսության ներքին զարգացումների առումով ՀՀ ԿԲ խորհուրդը համակարծիք է, որ չնայած տնտեսական աճի տեմպերի դանդաղմանը, նկատվում է ներքին պահանջարկի աստիճանական վերականգնում: Վերջինս, սակայն, դեռևս գնաճային ճնշումներ չի առաջացնում. հարկաբյուջետային փոքր-ինչ ընդլայնողական քաղաքականությունը, մասնավոր ծախսումների ոչ բավարար աճով պայմանավորված գնանկումային ազդակները և աշխատուժի շուկայից եկող թույլ գնաճային ազդակները չեզոքացնելով միմյանց, էական գնաճային միջավայր չեն ստեղծում: Մյուս կողմից, գնաճային միջավայրի մեղմմանը շարունակում են նպաստել տարեսկզբից դրամավարկային քաղաքականության խստացումը, արտարժույթային շուկայի զարգացումները:

Խորհուրդն ամփոփեց, որ հաշվի առնելով ներկա իրավիճակը, որում գնաճային միջավայրը շարունակում է ձևավորվել առաջարկի գործոնների ազդեցության ներքո, ներառյալ պարենային և հումքային ապրանքների միջազգային շուկաներում նոր ձևավորվող գնաճային ռիսկերը, նպատակահարմար է դեռևս ձեռնպահ մնալ դրամավարկային քաղաքականության խստացումից:

2010 թ. հոկտեմբերի 12-ի նիստում առաջիկա ժամանակահատվածի համար սահմանվեցին ԿԲ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի 7.25%, լուծարողային ռեպոյի 10.25% և ներգաված միջոցների 4.25% մակարդակներ:

Հաղորդագրությունից օգտվելու դեպքում հղումը սկզբնաղբյուրին պարտադիր է:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

հեռ/ֆաքս. 56 37 61

էլ-փոստ. mcba@cba.am

www.cba.am